

ПРОБЛЕМА ОЦІНКИ ПОЛІТИЧНОГО РИЗИКУ

Вінницький національний технічний університет

Анотація

Проаналізовано види політичних ризиків та методи оцінки.

Ключові слова: політичний ризик, комунікація, оцінка ризику.

Abstract

The types of political risk and assessment methods were analyzed.

Keywords: political risk, communication, assessment methods.

Однією з найважливіших умов зміцнення позицій України на міжнародній арені та її інтеграції до ЄС є нормалізація політичної ситуації, яка нині характеризується вкрай високим ступенем нестабільності. Для зарубіжних політиків і бізнесменів Україна є досить перспективним, але, разом з тим, й ризикованим партнером. Більш того, політичний фактор містить у собі потенційну загрозу для економічної стабілізації: сьогодні є замало довгострокових інвестицій в українську економіку через політичну ситуацію в державі. Актуальним є вивчення сутності політичних ризиків, аналіз класифікацій з метою їх подальшого оцінювання.

Тому метою дослідження є визначення методів оцінки політичних ризиків.

Під політичним ризиком часто розуміють ймовірність того, що зміни законодавчих і нормативно-регулюючих актів усередині країни або за її межами негативно впливають на прибуток, операції і перспективи фірм, організацій, оскільки політичний ризик пов'язаний не лише з конкретною країною, але і з сусідніми країнами або регіонами [1].

Політичний ризик може виконувати як позитивну, так і деструктивну функції. Адже наслідком могут бути як економічна ефективність, певна користь, так і збитки через громадянську війну, військові конфлікти, тероризм тощо.

Політичні ризики поділяються на різні групи. Одна із класифікацій виглядає так:

Ризик втрати власності (наприклад, націоналізація).

Ризик трансферту, пов'язаний з обмеженням експорту продукції або ресурсів, з обмеженнями щодо конвертації локальної валюти в іноземну і здійсненням розрахунків за зовнішньоекономічними контрактами.

Контрактний ризик, тобто ризик розірвання контракту внаслідок дій уряду країни, в якій знаходиться компанія-контрагент.

Ризик зміни регулюючих норм (законодавчої бази, зміна торговельного режиму і митної політики, зміни в податковій системі, валютне регулювання, регулюванні зовнішньополітичної діяльності країни).

Операційний ризик, який зачіпає свободу дій керівників компаній.

Ризик військових дій, революцій, зміни влади [2].

Найбільш загальна класифікація ґрунтується на поділі політичних ризиків, що виникли в результаті непередбачених подій під впливом загальної ситуації в державі, і ризиків, викликаних діями органів влади. Звичайно, інформація про чинники, які впливають на виникнення ризиків, може бути неправдивою, або частковою. Це теж важливо враховувати при моделюванні ситуацій з виникненням ризиків і наслідків їх впливу.

Ця класифікація об'єднує практично всі види політичних ризиків:

- непередбачені події (революція, зміна влади, війна, політичні заворушення тощо);
- дії органів влади: політичного характеру (конфіскація активів, введення ембарго, зміна законодавства, розрив відносин, неправомірний або обумовлений політичними мотивами відкликання гарантії, розірвання контрактів з приватними покупцями внаслідок дій влади); адміністративного характеру (анулювання ліцензій, перешкоджання здійсненню експортно-імпортних операцій); макроекономічного характеру (заборона на конвертацію або переказ коштів за кордон, кардинальні зміни в економічній політиці); мікроекономічного або фінансового характеру (одностороннє розірвання контракту державним підприємством, несплата з боку державних покупців, недотримання арбітражних постанов, непостачання продукції) [3].

Таким чином, ризик є частиною індивідуального, або колективного суб'єкта соціальної системи, за умов нестачі чи неповної інформації про середовище, у якій він існує. Це впливає на визначення політичного ризику і підбір методів його оцінки.

Політичний ризик можна розглядати через призму політичної модернізації і розвитку суспільства. У цьому випадку політичний ризик варто розглядати через призму міри зрілості громадянського суспільства, прозорості, кількості й якості функціонування державних політичних інститутів [4].

Крім того, політичні ризики оцінюються через аналіз незалежності органів державної влади, прозорість і відкритість національних рахунків і системи виборів. У цьому контексті вони розглядаються у взаємовідносинах з кінцевими споживачами, такими як економічні агенти.

Нині дослідники часто звертаються до факторного підходу для оцінки політичних ризиків. Для цього визначають ключові фактори, що критично впливають на об'єкт. Тобто аналіз виявлення політичних ризиків буває якісним і кількісним.

Оцінка політичного ризику містить опис і розрахунок ймовірнісних варіантів розвитку подій та їх наслідків. В процесі цієї роботи використовується історичні та загальні аналогії, прогнозування, експертне опитування, аналіз світових тенденцій. Вибір найефективнішого методу оцінки політичних ризиків залежить від ситуації, яка склалась, обсягу доступної інформації, часових і матеріальних ресурсів.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Политический риск. 21.09.2020. URL: <https://discovered.com.ua/risk/politicheskij-risk/>
2. Тогусаков О.А., Асаналиев У.А. Анализ и оценка политических рисков. *Международный журнал гуманитарных и естественных наук*. 2017. С. 23-27.
3. Денисюк С. Г., Корнієнко В.О., Слободянюк А.В. «Персоніфікація» vs «репутація» у політичному контексті математичного моделювання виборчих переваг. *European Political And law Discourse*. 2016. Vol. 3, iss. 2. P. 165-171.
4. Денисюк С. Г. Математичне моделювання як метод дослідження політичних процесів. Гілея. К. : Вид-во НПУ імені М. П. Драгоманова, 2009. № 1. С. 56-61.

Дерун Віталіна Гарольдівна – викладач кафедри іноземних мов, Вінницький національний технічний університет, derun@vntu.edu

Derun Vitalina H. – teacher of the Department of Foreign Languages, Vinnytsia National Technical University, Vinnytsia, e-mail: derun@vntu.edu